

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

25. juuni 2020*

Eelotsusetaotlus – Eelotsuse kiirmenetlus – Varjupaiga- ja sisserändepoliitika – Rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühised nõuded – Direktiiv 2013/32/EL – Artikkel 6 – Juurdepääs menetlusele – Rahvusvahelise kaitse taotluse esitamine asutusele, kellel on riigisisese õiguse kohane pädevus registreerida selliseid taotlusi – Taotluse esitamine muudele asutustele, kes tõenäoliselt võivad rahvusvahelise kaitse taotlusi saada, ent kellel puudub riigisisese õiguse kohane pädevus neid registreerida – Mõiste „muud asutused“ – Artikkel 26 – Kinnipidamine – Rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtu nõuded – Direktiiv 2013/33/EL – Artikkel 8 – Taotleja kinnipidamine – Kinnipidamise alused – Otsus, mille alusel peeti taotleja kinni põhjusel, et humanitaarvastuvõtu keskuses ei olnud majutuskohti

Kohtuasjas C-36/20 PPU,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Juzgado de Instrucción n° 3 de San Bartolomé de Tirajana (Tirajana San Bartolomé eeluurimiskohus nr 3, Hispaania) 20. jaanuari 2020. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 25. jaanuaril 2020, menetluses, mis on algatatud järgmise isiku suhtes:

VL,

menetluses osales:

Ministerio Fiscal,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president M. Vilaras, kohtunikud S. Rodin, D. Šváby (ettekandja), K. Jürimäe ja N. Piçarra,

kohtujurist: M. Szpunar,

kohtusekretär: ametnik M. M. Ferreira,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- VL, esindaja: *abogada* M. T. Macías Reyes,
- Ministerio Fiscal, esindaja: T. García García,
- Hispaania valitsus, esindaja: S. Centeno Huerta,

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

– Euroopa Komisjon, esindajad: M. Condou-Durande ja I. Galindo Martín,
olles 30. aprilli 2020. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta (ELT 2013, L 180, lk 60) artikli 6 lõike 1 teist lõiku ja artiklit 26 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/33/EL, millega sätestatakse rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtu nõuded (ELT 2013, L 180, lk 96), artiklit 8.
- 2 Taotlus on esitatud menetluses, mille ese on VLi kinnipidamine ja rahvusvahelise kaitse taotlus, mille viimane sel puhul esitas.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Direktiiv 2008/115/EÜ

- 3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiivi 2008/115/EÜ ühiste nõuete ja korra kohta liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel (ELT 2008, L 348, lk 98) põhjenduses 9 on märgitud:

„Koskõlas nõukogu 1. detsembri 2005. aasta direktiiviga 2005/85/EÜ (liikmesriikides pagulasseisundi omistamise ja äravõtmise menetluse miinimumnõuete kohta) [ELT 2005, L 326, lk 13] ei tohiks kolmanda riigi kodanikku, kes on liikmesriigis varjupaika taotlenud, käsitleda liikmesriigi territooriumil ebaseaduslikult viibiva isikuna seni, kuni on jõustunud taotluse kohta tehtud eitav otsus või otsus, millega lõpetatakse tema õigus viibida riigis varjupaigataotlejana.“

- 4 Direktiivi 2008/115 artikli 2 „Reguleerimisala“ lõikes 1 on sätestatud:

„Käesolevat direktiivi kohaldatakse liikmesriigi territooriumil ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike suhtes.“

- 5 Direktiivi artikli 6, mis puudutab „[t]agasisaatmisotsust“, lõikes 1 on ette nähtud:

„Ilma et see piiraks lõigetes 2 kuni 5 sätestatud erandite kohaldamist, väljastavad liikmesriigid tagasisaatmisotsuse iga kolmanda riigi kodaniku kohta, kes viibib nende territooriumil ebaseaduslikult.“

- 6 Direktiivi IV peatüki „Kinnipidamine väljasaatmise eesmärgil“ artikli 15 „Kinnipidamine“ lõikes 1 on sätestatud:

„Kui muid piisavaid, kuid leebemaid sunnimeetmeid ei ole konkreetsel juhul võimalik tulemuslikult kohaldada, võivad liikmesriigid kinni pidada ainult kolmanda riigi kodaniku, kelle suhtes kohaldatakse tagasisaatmismenetlust tagasisaatmise ettevalmistamiseks ja/või väljasaatmise läbiviimiseks, eelkõige kui:

- a) on olemas põgenemise oht või
- b) asjaomane kolmanda riigi kodanik hoiab kõrvale tagasisaatmise ettevalmistamisest või väljasaatmisest või takistab neid.

Iga kinnipidamine on võimalikult lühike ja see kestab ainult seni, kuni kestab väljasaatmise korraldamine, ning see viiakse ellu nõuetekohase hoolsusega.“

Direktiiv 2013/32

- 7 Direktiivi 2013/32 põhjendustes 8, 12, 18, 20 ja 25–28 on märgitud:

„(8) Ülemkogu võttis oma 10.–11. detsembri 2009. aasta kohtumisel vastu Stockholmi programmi, milles kinnitati veel kord kohustust luua 2012. aastaks kaitse ja solidaarsuse ühine ala, mis põhineb ühisel varjupaigamenetlusel ja rahvusvahelise kaitse saanud isikute ühesugusel seisundil ning mille aluseks oleksid ranged kaitsenõuded ning õiglased ja tõhusad menetlused. Stockholmi programmiga kinnitati, et rahvusvahelist kaitset vajavate isikute jaoks tuleb tagada võimalus kasutada õiguslikult turvalisi ja tõhusaid varjupaigamenetlusi. Stockholmi programmi kohaselt tuleks isikute suhtes olenemata sellest, millises liikmesriigis nad rahvusvahelise kaitse taotluse esitavad, rakendada samaväärset menetluskorda ja kohelda neid nende seisundi kindlaksmääramisel samaväärselt. Eesmärk on, et sarnaseid juhtumeid käsitletakse ühtmoodi ja et nende lahendamise tulemus oleks sama.

[...]

- (12) Käesoleva direktiivi peaesmärk on arendada edasi liikmesriikides rahvusvahelise kaitse andmise ja äravõtmise menetluse nõudeid eesmärgiga luua liidus ühine varjupaigamenetlus.

[...]

- (18) Rahvusvahelise kaitse taotluse kohta võimalikult kiiresti otsuse tegemine, ilma et see piiraks taotluse piisavat ja täielikku läbivaatamist, on nii liikmesriikide kui ka rahvusvahelise kaitse taotlejate huvides.

[...]

- (20) Selgelt määratletud juhtudel, kui taotlus on tõenäoliselt põhjendamatu või kui esineb tõsine oht riigi julgeolekule või avalikule korrale, peaks liikmesriikidel olema võimalik taotluse läbivaatamise menetlust kiirendada, eelkõige kehtestades teatud menetlusetappidele lühemad mõistlikud tähtajad, ilma et see piiraks taotluse piisavat ja täielikku läbivaatamist ning taotleja tegelikku võimalust kasutada käesolevas direktiivis sätestatud aluspõhimõtteid ja tagatisi.

[...]

- (25) Selleks et tunnistada kaitset vajav isik nõuetekohaselt pagulaseks Genfi konventsiooni artikli 1 tähenduses või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavaks isikuks, peaks igal taotlejal olema tegelik juurdepääs menetlusele, võimalus teha koostööd ja nõuetekohaselt suhelda pädevate ametiasutustega, et esitada oma juhtumi kohta asjakohaseid asjaolusid, ning küllaldased menetlustagatised oma juhtumi menetlemiseks kõikides etappides. Lisaks sellele peaks rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise menetlus üldjuhul andma taotlejale vähemalt õiguse jääda riiki, kuni menetlev ametiasutus teeb otsuse; õiguse kasutada tõlgi teenuseid oma juhtumi esitamisel, kui ametiasutused temaga vestlevad; võimaluse suhelda ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti esindajaga ja organisatsioonidega, kes nõustavad rahvusvahelise kaitse taotlejaid; õiguse saada nõuetekohaselt teada otsusest ning selle faktilistest ja õiguslikest põhjendusest; võimaluse konsulteerida õigusnõustaja või muu nõustajaga; õiguse saada teavet oma juriidilise staatuse kohta menetluse otsustavatel etappidel keeles, millest taotleja aru saab või on kõigi eelduste kohaselt võimeline aru saama, ning eitava otsuse korral õiguse tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus.
- (26) Selleks et tagada tegelik juurdepääs taotluse läbivaatamise menetlusele, peaksid ametnikud, kellel on esimene kontakt rahvusvahelist kaitset taotleva isikuga, eelkõige ametnikud, kes valvavad maismaa- või merepiiri või teostavad piirikontrolli, saama asjakohast teavet ja vajaliku koolituse rahvusvahelise kaitse taotluse nõuetele vastavuse tuvastamiseks ja menetlemiseks, võttes muu hulgas nõuetekohaselt arvesse [Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti] EASO poolt välja töötatud asjakohaseid suuniseid. Nad peaksid olema võimelised andma kolmanda riigi kodanikule või kodakondsuseta isikule, kes on liikmesriigi territooriumil, sealhulgas piiril, territoriaalvetes või transiiditsoonis, ja kes esitab rahvusvahelise kaitse taotluse, asjakohase teabe rahvusvahelise kaitse taotluse esitamise koha ja viisi kohta. Kui selline isik asub liikmesriigi territoriaalvetes, tuleks ta maismaale toimetada ja tema taotlus käesoleva direktiivi kohaselt läbi vaadata.
- (27) Kuna kolmanda riigi kodanikud ja kodakondsuseta isikud, kes on avaldanud soovi taotleda rahvusvahelist kaitset, on rahvusvahelise kaitse taotlejad, peaksid nad täitma käesolevas direktiivis ning [...] direktiivis [2013/33] sätestatud kohustusi ning neil peaks olema võimalik kasutada nendes sätestatud õigusi. Selleks peaksid liikmesriigid võimalikult kiiresti registreerima kõnealused isikud rahvusvahelise kaitse taotlejatena.
- (28) Selleks et hõlbustada juurdepääsu taotluse läbivaatamise menetlusele piiripunktides ja kinnipidamisasutustes, peaks seal kättesaadavaks tegema teabe rahvusvahelise kaitse taotlemise võimaluse kohta. Selleks, et pädevatel ametiasutustel oleks võimalik aru saada, kas isikud avaldavad soovi rahvusvahelise kaitse taotlemiseks, peaks põhilise suhtlemise tagama suulise tõlke kasutamise võimaluse kaudu.“

8 Direktiivi 2013/32 artikkel 1 „Eesmärk“ on sõnastatud järgmiselt:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on kehtestada [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiivi 2011/95/EL, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule (ELT 2011, L 337, lk 9)] kohase rahvusvahelise kaitse andmise ja äravõtmise menetluse ühised nõuded.“

9 Direktiivi 2013/32 artiklis 2 „Mõisted“ on ette nähtud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

- b) „rahvusvahelise kaitse taotlus“ või „taotlus“ – kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku selline taotlus kaitse saamiseks liikmesriigilt, mida võib käsitada pagulasseisundi või täiendava kaitse seisundi taotlemisena, kusjuures ei taotleta selgesõnaliselt väljapoole direktiivi [2011/95] reguleerimisala jäävat muud liiki kaitset, mida saab eraldi taotleda;
- c) „taotleja“ – kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik, kes on esitanud rahvusvahelise kaitse taotluse, mille kohta ei ole lõplikku otsust veel tehtud;

[...]

- f) „menetlev ametiasutus“ – liikmesriigi kohtulaadne ametiasutus või haldusorgan, kes vastutab rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamise eest ning on pädev võtma sellistes juhtumites vastu esimese astme otsuseid;

[...]“.

- 10 Direktiivi 2013/32 artikli 3 „Reguleerimisala“ lõikes 1 on ette nähtud:

„Käesolevat direktiivi kohaldatakse kõikide rahvusvahelise kaitse taotluste suhtes, mis on esitatud liikmesriigi territooriumil, kaasa arvatud piiril, territoriaalvetes või transiiditsoonis, ning rahvusvahelise kaitse äravõtmise suhtes.“

- 11 Direktiivi artikli 4 „Vastutavad ametiasutused“ lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid määravad kõikide menetluste jaoks menetleva ametiasutuse, kes vastutab taotluste asjakohase läbivaatamise eest kooskõlas käesoleva direktiiviga. Liikmesriigid tagavad, et kõnealuse ametiasutuse käsutusse antakse tema käesoleva direktiivi kohaste ülesannete täitmiseks asjakohased vahendid, sealhulgas piisaval arvul pädevaid töötajaid.“

- 12 Direktiivi artikkel 6 „Juurdepääs menetlusele“ on sõnastatud järgmiselt:

„1. Kui isik esitab rahvusvahelise kaitse taotluse asutusele, kellel on siseriikliku õiguse kohane pädevus registreerida selliseid taotlusi, registreeritakse taotlus hiljemalt kolme tööpäeva möödumisel taotluse esitamisest.“

Kui rahvusvahelise kaitse taotlus esitatakse muudele asutustele, kes tõenäoliselt võivad selliseid taotlusi saada, ent kellel puudub siseriikliku õiguse kohane pädevus selliseid taotlusi registreerida, tagavad liikmesriigid, et registreerimine toimub hiljemalt kuue tööpäeva möödumisel taotluse esitamisest.

Liikmesriigid tagavad, et muudel asutustel, kes tõenäoliselt võivad rahvusvahelise kaitse taotlusi saada, näiteks politseil, piirivalvel, sisserändeasutustel ja kinnipidamisasutuste töötajatel on asjakohane teave ning nende töötajad saavad oma tööülesannetele ja kohustustele vastavat vajalikul tasemel koolitust ning juhiseid taotlejate teavitamiseks, kuhu ja kuidas saab rahvusvahelise kaitse taotlusi esitada.

2. Liikmesriigid tagavad, et rahvusvahelise kaitse taotluse esitanud isikul on tegelik võimalus esitada see võimalikult kiiresti. Kui taotleja taotlust ei esita, võivad liikmesriigid vastavalt kohaldada artiklit 28.

3. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, võivad liikmesriigid nõuda rahvusvahelise kaitse taotluse esitamist isiklikult ja/või kindlaksmääratud kohas.

4. Ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist, loetakse rahvusvahelise kaitse taotlus esitatuks, kui asjaomase liikmesriigi pädevad asutused on saanud taotleja esitatud vormi või, kui see on ette nähtud siseriikliku õigusega, ametliku aruande.

5. Kui rahvusvahelise kaitse taotlemine korraga suure hulga kolmanda riigi kodanike või kodakondsuseta isikute poolt muudab lõikes 1 sätestatud tähtajast kinnipidamise praktikas väga raskeks, võivad liikmesriigid ette näha kõnealuse tähtaja pikendamise kümne tööpäevani.“

- 13 Direktiivi artikli 8 „Teavitamine ja nõustamine kinnipidamisasutustes ja piiripunktides“ lõikes 1 on sätestatud:

„Kui on märke sellest, et kinnipidamiskohtades või välispiiril asuvates piiripunktides, sealhulgas transiiditsoonis viibivatel kolmandate riikide kodanikel või kodakondsuseta isikutel võib olla soov esitada rahvusvahelise kaitse taotlust, annavad liikmesriigid neile teavet selle esitamise võimaluste kohta. Liikmesriigid kindlustavad kinnipidamisasutustes ja piiripunktides vajalikul määral suulise tõlke, et hõlbustada juurdepääsu varjupaigamenetlusele.“

- 14 Direktiivi 2013/32 artiklis 26, mis puudutab „[k]innipidamist“, on ette nähtud:

„1. Liikmesriigid ei pea isikut kinni ainult sel põhjusel, et ta on taotleja. Taotleja kinnipidamise alused ja tingimused ning kinnipeetud taotleja tagatised on kooskõlas direktiiviga [2013/33].

2. Kui taotlejat peetakse kinni, tagavad liikmesriigid võimaluse asja kiireks kohtulikuks läbivaatamiseks vastavalt direktiivile [2013/33].“

- 15 Direktiivi artikli 38 „Turvalise kolmanda riigi mõiste“ lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid võivad kohaldada turvalise kolmanda riigi mõistet ainult juhul, kui pädevad ametiasutused on veendunud, et taotlejat koheldakse asjaomases kolmandas riigis kooskõlas järgmiste põhimõtetega:

[...]

b) puudub direktiivis [2011/95] kindlaks määratud suure kahju oht;

[...]“.

Direktiiv 2013/33

- 16 Direktiivi 2013/33 põhjendustes 15 ja 20 on märgitud:

„(15) Taotlejate kinnipidamist tuleks kohaldada kooskõlas põhimõttega, et isikut ei või kinni pidada üksnes selle alusel, et ta taotleb rahvusvahelist kaitset, eelkõige kooskõlas liikmesriikide rahvusvaheliste õiguslike kohustustega ja Genfi konventsiooni artikliga 31. Taotlejaid võib kinni pidada ainult käesoleva direktiiviga ette nähtud väga selgelt kindlaksmääratud erandlike asjaolude korral ning lähtuma nii sellise kinnipidamise viisi kui ka eesmärgi puhul vajaduse ja proportsionaalsuse põhimõttest. Kui taotlejat peetakse kinni, peaks tal olema tõhus juurdepääs vajalikele menetlustagatistele, näiteks õiguskaitsevahendile siseriiklikus kohtus.

[...]

(20) Selleks et tagada paremini taotlejate kehaline ja vaimne puutumatus, peaks nende kinnipidamine olema viimane abinõu ja seda võib kohaldada alles siis, kui kõik muud alternatiivsed vabadusekaotust mittehõlmavad kinnipidamismeetmed on nõuetekohaselt läbi vaadatud. Mis tahes alternatiivne kinnipidamismeede peab austama taotlejate põhilisi inimõigusi.“

17 Direktiivi artiklis 2 „Mõisted“ on märgitud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „rahvusvahelise kaitse taotlus“ – rahvusvahelise kaitse taotlus direktiivi [2011/95] artikli 2 punkti h tähenduses;
- b) „taotleja“ – kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik, kes on esitanud rahvusvahelise kaitse taotluse, mille suhtes ei ole lõplikku otsust veel tehtud;

[...]“.

18 Direktiivi artikli 3 „Reguleerimisala“ lõikes 1 on sätestatud:

„Käesolevat direktiivi kohaldatakse kõikide kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute suhtes, kes esitavad liikmesriigi territooriumil, sealhulgas piiril, territoriaalvetes või transiiditsoonis, rahvusvahelise kaitse taotluse, niikaua kuni neil on lubatud viibida sellel territooriumil taotlejana, ning samuti nende pereliikmete suhtes, kui nad on vastavalt siseriiklikule õigusele selle rahvusvahelise kaitse taotlusega hõlmatud.“

19 Direktiivi artiklis 8, mis puudutab „[k]innipidamist“, on ette nähtud:

„1. Liikmesriigid ei tohi isikut kinni pidada ainult sel põhjusel, et ta on taotleja vastavalt direktiivile [2013/32].

2. Liikmesriigid võivad vajaduse korral ja igat juhtumit eraldi hinnates pidada taotlejat kinni, kui muid leebemaid alternatiivseid sunnimeetmeid ei ole võimalik tõhusalt kohaldada.

3. Taotlejat võib pidada kinni üksnes:

- a) selleks, et tuvastada tema isik või kodakondsus või seda kontrollida;
- b) selleks, et määrata kindlaks tema rahvusvahelise kaitse taotluse aluseks olevad asjaolud, mida ilma kinnipidamiseta ei olnud võimalik kindlaks teha, eelkõige juhul, kui on olemas põgenemise oht;
- c) selleks, et otsustada menetluse raames taotleja õiguse üle siseneda riigi territooriumile;
- d) siis, kui ta peetakse kinni [...] direktiivis [2008/115] sätestatud tagasisaatmiskorra kohaselt tagasisaatmise ettevalmistamiseks ja/või väljasaatmise läbiviimiseks ning asjaomane liikmesriik saab objektiivsete kriteeriumite alusel, sealhulgas selle alusel, et tal on juba olnud võimalus saada juurdepääs varjupaigamenetlusele, põhjendada, et on olemas piisavalt alust arvata, et ta esitas rahvusvahelise kaitse taotluse üksnes eesmärgiga lükata edasi või nurjata tema tagasisaatmist käsitleva otsuse täideviimist;
- e) siis, kui seda nõuab riikliku julgeoleku või avaliku korra kaitsmine;
- f) vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määruse (EL) nr 604/2013 (millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest) [ELT 2013, L 180, lk 31] artiklile 28.

Kinnipidamise alused sätestatakse siseriiklikus õiguses.

[...]“.

- 20 Direktiivi 2013/33 artikli 9 „Tagatised kinnipeetud taotlejatele“ lõikes 1 on ette nähtud:
„Taotleja peetakse kinni võimalikult lühikeseks ajaks ja teda hoitakse kinni ainult seni kuni artikli 8 lõikes 3 sätestatud alused on kohaldatavad.“
- 21 Direktiivi artikli 17 „Materiaalsete vastuvõtutingimuste ja tervishoiu üldised eeskirjad“ lõikes 1 on sätestatud:
„Liikmesriigid tagavad, et materiaalsed vastuvõtutingimused on taotlejatele nende rahvusvahelise kaitse taotluse esitamise ajal kättesaadavad.“
- 22 Direktiivi artikli 18 „Materiaalsete vastuvõtutingimuste pakkumise viisid“ lõikes 9 on sätestatud:
„Liikmesriigid võivad nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel mõistlikuks ja võimalikult lühikeseks ajaks määrata kindlaks materiaalsed vastuvõtutingimuste üksikasjalikud eeskirjad, mis erinevad käesolevas artiklis ettenähtutest, kui:
[...]
b) tavaolukorras olemasolevad majutusvõimalused on ajutiselt ammendunud.
Kõnealused erinevad tingimused peavad igal juhul katma põhivajadused.“

Hispaania õigus

- 23 11. jaanuari 2000. aasta konstitutsioonilise seaduse 4/2000, mis käsitleb välismaalaste õigusi ja vabadusi Hispaanias ja nende sotsiaalset integratsiooni (Ley Orgánica 4/2000 sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social) (BOE nr 10, 12.1.2000, lk 1139) põhikohtuasja asjaoludele kohaldatavas redaktsioonis (edaspidi „konstitutsiooniline seadus 4/2000“), artikkel 58 puudutab riigis ebaseaduslikult viibivate välismaalaste väljasaatmist.
- 24 Konstitutsioonilise seaduse 4/2000 artikli 58 lõikes 3 on ette nähtud lihtsustatud menetlus Hispaaniasse ebaseaduslikult siseneda püüdivate välismaalaste väljasaatmiseks. Selle artikli lõikes 4 on sätestatud, et lõikes 3 nimetatud isikuid ei või välja saata seni, kuni võimalik rahvusvahelise kaitse taotlus on tunnustatud vastuvõetamatuks, ja lõikes 6 on sätestatud, et kui väljasaatmine ei ole võimalik 72 tunni jooksul, tuleb taotleda kohtult isiku kinnipidamist.
- 25 Konstitutsioonilise seaduse 4/2000 artikkel 61 näeb ette väljasaatmismenetluste raames võetavad ajutised meetmed. Selle seaduse artikkel 62 käsitleb kinnipidamist ja artikli 64 lõikes 5 on ette nähtud väljasaatmise otsuste peatamine seni, kuni rahvusvahelise kaitse taotlust ei ole tunnustatud vastuvõetamatuks.
- 26 30. oktoobri 2009. aasta seaduse 12/2009 varjupaigaõiguse ja täiendava kaitse kohta (Ley 12/2009 reguladora del derecho de asilo y de la protección impositaria) (BOE nr 263, 31.10.2009, lk 90860) põhikohtuasja asjaoludele kohaldatavas redaktsioonis artiklites 2 ja 3 on määratletud vastavalt varjupaigaõiguse ja pagulasseisundi. Seaduse artikkel 5 näeb ette, et täiendava kaitse andmine eeldab, et asjaomast isikut ei saadeta välja. Nimetatud seaduse artikkel 30 näeb ette sotsiaal- ja vastuvõtuteenuste kättesaadavuse rahvusvahelise kaitse taotlejatele, kellel on selleks vajadus.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 27 Salvamento Marítimo (Hispaania merepäästeamet) pidas 12. detsembril 2019 kell 19.05 Hispaania ranniku lähedal kinni paadi, milles oli 45 Sahara-tagusest Aafrikast pärit meest, sealhulgas Mali kodanik VL. Merepäästelaev võttis need 45 kolmanda riigi kodanikku pardale ja toimetas nad Gran Canaria (Hispaania) saare lõunakaale kell 21.30.
- 28 Pärast esmaabi saamist toimetati need kodanikud Comisaría de Policía Nacional de Maspalomase (Maspalomase riiklik politseiprefektuur, Hispaania) Brigada Local de Extranjería y Fronteras'sse (kohalik välismaalaste ja piiride üksus, Hispaania). 13. detsembril 2019 kell 00.30 anti need kodanikud üle Jefatura Superior de Policía de Canariasele (Kanaari saarte kõrgem politseiprefektuur, Hispaania).
- 29 Subdelegación del Gobierno en Las Palmas (valitsuse alaline esindus Hispaanias Las Palmases) andis 13. detsembri 2019. aasta otsusega korralduse need kodanikud välja saata. Kuna seda otsust ei saadud täita seaduse 4/2000 artikli 58 lõikes 6 ette nähtud 72-tunnise tähtaja jooksul, esitati Juzgado de Instrucción n° 3 de San Bartolomé de Tirajana (Tirajana San Bartolomé eeluurimiskohus nr 3, Hispaania) taotlus kinnipidamisasutusse paigutamiseks.
- 30 Eelotsusetaotlusest nähtub, et see kohus tegi eeluurimise raames 14. detsembril 2019 põhikohtuasjas kolm otsust.
- 31 Esimese otsusega lubas kohus teha avalduse VLil, keda oli teavitatud tema õigustest ja keda abistas advokaat ja bambara keele tõlk – keel, mida ta enda sõnul räägib ja mõistab. Selles avalduses, mille kohta koostati protokoll, teatas VL oma kavatsusest taotleda rahvusvahelist kaitset, kuna ta kardab tagakiusamist rassi või teatavasse sotsiaalsesse gruppi kuulumise tõttu. Ta rõhutas eriti, et päritoluriigis Malis käiva sõja tõttu on oht, et ta tapetakse, kui ta sinna tagasi pöördub.
- 32 Kuna Juzgado de Instrucción n° 3 de San Bartolomé de Tirajana (Tirajana San Bartolomé eeluurimiskohus nr 3) ei ole Hispaania õiguse kohaselt direktiivi 2013/32 artikli 2 punkti f tähenduses menetlev ametiasutus, edastas ta teise otsusega avalduse, milles VL avaldas soovi taotleda rahvusvahelist kaitset, esiteks Brigada Provincial de Extranjería y Fronterasele (välismaalaste ja piirivalve üksus) ja teiseks ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametile. Selle otsusega palus kohus valitsuse esindusel Kanaaridel, välismaalaste ja piiride üksusel ning Ministerio de Trabajo, Migraciones y Seguridad Socialil (töö-, migratsiooni- ja sotsiaalkindlustusministeerium) leida VLile ja 25 teisele rahvusvahelise kaitse taotlejale koht humanitaarvastuvõtu keskuses.
- 33 Tõdedes, et kuna kohti ei olnud piisavalt, said koha humanitaarvastuvõtu keskuses ainult 12 taotlejat 26-st, ning Juzgado de Instrucción n° 3 de San Bartolomé de Tirajana (Tirajana San Bartolomé eeluurimiskohus nr 3) andis kolmandas otsuses korralduse paigutada 14 ülejäänud taotlejat, sh VL, välismaalaste kinnipidamisasutusse ning et nende rahvusvahelise kaitse taotlust menetletaks selles kinnipidamisasutuses.
- 34 Eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab, et välismaalaste ja piirivalve üksuse ametnik teatas VLile enne tema toimetamist kinnipidamisasutusse, et ta on kutsutud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise vestlusele.
- 35 VLi advokaat esitas VLi kinnipidamise otsuse peale läbivaatamise kaebuse, kuna otsus on vastuolus direktiividega 2013/32 ja 2013/33.

36 Neil asjaoludel otsustas Juzgado de Instrucción n° 3 de San Bartolomé de Tirajana (San Bartolomé de Tirajana eeluurimiskohus nr 3) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Direktiivi [2013/32] artikli 6 lõike 1 teises lõigus on ette nähtud olukord, kus rahvusvahelise kaitse taotlus esitatakse muudele asutustele, kellel puudub riigisisese õiguse kohane pädevus selliseid taotlusi registreerida, ning sellisel juhul tagavad liikmesriigid, et registreerimine toimub hiljemalt kuue tööpäeva möödumisel taotluse esitamisest.

Kas seda sätet tuleb tõlgendada nii, et eeluurimiskohtunikke, kes on pädevad otsustama, kas välismaalast tuleb vastavalt Hispaania riigisisesele õigusele kinni pidada või mitte, tuleb käsitada ühena nendest „muudest asutustest“, kes ei ole küll pädevad rahvusvahelise kaitse taotlust registreerima, kuid kellele võivad taotlejad avaldada soovi seda taotlust esitada?

2. Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis kas direktiivi [2013/32] artikli 6 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et eeluurimiskohtunik peab taotlejat teavitama, kuhu ja kuidas saab rahvusvahelise kaitse taotlust esitada, ning taotluse esitamise korral peab toimiku edastama asutusele, kes on vastavalt riigisisesele seadusele pädev rahvusvahelise kaitse taotlust registreerima ja menetlema, ja pädevale haldusasutusele, selleks et taotlejale tagataks direktiivi [2013/33] artiklis 17 nimetatud vastuvõtumeetmed?

3. Kas direktiivi [2013/32] artiklit 26 ja direktiivi [2013/33] artiklit 8 tuleb tõlgendada nii, et kolmanda riigi kodanikku ei tohi kinni pidada, välja arvatud juhul, kui direktiivi [2013/33] artikli 8 lõikes 3 sätestatud nõuded on täidetud, kuna taotlejat kaitseb alates hetkest, kui ta esitab sooviavalduse eeluurimiskohtule, tagasisaatmise lubamatuse põhimõte?“

Kiirmenetlus

37 Eelotsusetaotluse esitanud kohus esitas taotluse lahendada käesolev eelotsusetaotlus Euroopa Kohtu dokukorra artikli 107 lõike 1 alusel eelotsuse kiirmenetluses.

38 Ta põhjendas oma taotlust, märkides muu hulgas, et VLilt on kinnipidamisasutusse paigutamise tõttu võetud vabadus ja tema suhtes on tehtud väljasaatmisotsus, mille võib täide viia igal ajal.

39 Selles küsimuses tuleb esiteks tõdeda, et eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada direktiive 2013/32 ja 2013/33, mis kuuluvad EL toimimise lepingu kolmanda osa vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala puudutava V jaotise reguleerimisalasse, ning teiseks, et kolmanda riigi kodaniku paigutamine kinnipidamisasutusse tema rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise menetluse ajal või tema väljasaatmise eesmärgil on vabadust piirav meede, mis põhjendab eelotsuse kiirmenetluse kohaldamist (vt selle kohta 17. märtsi 2016. aasta kohtuotsus *Mirza*, C-695/15 PPU, EU:C:2016:188, punktid 31 ja 35, ning 5. juuli 2018. aasta kohtumäärus C jt, C-269/18 PPU, EU:C:2018:544, punktid 35 ja 37).

40 Lisaks tuleb tingimust, mis on seotud Euroopa Kohtult võimalikult kiiresti vastuse saamise kiireloomulisusega, hinnata selle kuupäeva seisuga, mil vaadatakse läbi eelotsusetaotluse kiirmenetluses lahendamise taotlus (17. märtsi 2016. aasta kohtuotsus *Mirza*, C-695/15 PPU, EU:C:2016:188, punkt 34, ja 14. mai 2020. aasta kohtuotsus *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság*, C-924/19 PPU ja C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, punkt 99).

41 Neid asjaolusid arvestades otsustas Euroopa Kohtu neljas koda 6. veebruaril 2020 ettekandja-kohtuniku ettepanekul ja pärast kohtujuristi ärakuulamist rahuldada eelotsusetaotluse esitanud kohtu taotluse lahendada eelotsusetaotlus kiirmenetluses.

Eelotsuse küsimuste analüüs

Vastuvõetavus

- 42 Hispaania valitsus leidis oma kirjalikes seisukohtades, et Euroopa Kohtul puudub pädevus käesolevat eelotsusetaotlust lahendada, kuna eelotsusetaotluse esitanud kohus on Hispaania õiguse kohaselt pädev üksnes tegema otsuse kolmanda riigi kodaniku kinnipidamise kohta tagasisaatmisotsuse täitmiseks, mitte aga rahvusvahelise kaitse taotlusi läbi vaatama. Neil asjaoludel ei ole eelotsusetaotluse esitatud kohtu esitatud küsimustel vaidluse esemega mingit seost.
- 43 Olgu märgitud, et vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikale on ELTL artiklis 267 ette nähtud Euroopa Kohtu ja liikmesriikide kohtute koostöö raames üksnes asja menetleval ja selles tehtava lahendi eest vastutaval liikmesriigi kohtul õigus kohtuasja eripära arvesse võttes hinnata nii eelotsuse vajalikkust asjas otsuse langetamiseks kui ka Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste asjakohasust. Seega kui küsimused on esitatud liidu õiguse tõlgendamise kohta, on Euroopa Kohus üldjuhul kohustatud vastama, kuna eeldatakse, et need küsimused on asjakohased. Euroopa Kohus võib keelduda liikmesriigi kohtu esitatud eelotsuse küsimusele vastamast järelikult vaid siis, kui on ilmne, et taotletaval liidu õigusnormi tõlgendusel puudub igasugune seos põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada vajalikke faktilisi või õiguslikke asjaolusid, et anda tarvilik vastus talle esitatud küsimustele (vt hiljutine 26. märtsi 2020. aasta kohtuotsus A. P. (tingimuslikud meetmed), C-2/19, EU:C:2020:237, punktid 25 ja 26).
- 44 Sellega seoses tuleb tõdeda, et Hispaania valitsuse kinnitus, et Hispaania õiguses ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohus asutus, kes on pädev rahvusvahelise kaitse taotlusi läbi vaatama, ei välista, et seda kohut saaks pidada direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 teise lõigu tähenduses „muuks asutuseks“. Järelikult tuleb seda argumenti hinnata eelotsusetaotluse esitanud kohtu esitatud eelotsuse küsimuste sisulise analüüsi raames, mistõttu ei saa järeldada, et nendel küsimustel ei ole põhikohtuasja esemega mingit seost.
- 45 Seega ei pööra see asjaolu ümber eeldust, et eelotsusetaotluse esitatud kohtu esitatud eelotsuse küsimused on asjakohased ja need saab kõrvale jätta vaid erandjuhul (7. septembri 1999. aasta kohtuotsus Beck ja Bergdorf, C-355/97, EU:C:1999:391, punkt 22).
- 46 Veel on oluline toonitada, et pärast käesoleva eelotsusetaotluse esitamist sai Euroopa Kohus teada, et VLi suhtes tehtud väljasaatmisotsus on täidetud. Neid asjaolusid arvestades palus Euroopa Kohus kodukorra artikli 101 lõike 1 alusel eelotsusetaotluse esitanud kohtult selgitusi, et teada saada, kas põhikohtuasja ese on ära langenud.
- 47 Euroopa Kohtusse 23. aprillil 2020 saabunud vastuses märkis Juzgado de Instrucción n° 3 de San Bartolomé de Tirajana (Tirajana San Bartolomé eeluurimiskohus nr 3) esiteks, et ta sai 21. jaanuaril 2020 ehk eelotsusetaotluse esitamisele järgnenud päeval teavet, mis lubab eeldada, et VLi väljasaatmise otsus on täidetud, ning teiseks, et hoolimata selle täitmisest, ei ole põhikohtuasja ese ära langenud, kuna ta peab esitatud küsimustele Euroopa Kohtu antud vastuste alusel otsustama, kas tema varasem otsus, mille alusel võeti VLilt vabadus ajavahemikus 14. detsembrist 2019 kuni 21. jaanuarini 2020, mil ta välja saadeti, on õiguspärane, ning põhikohtuasja tulemusest sõltuvalt võib viimati nimetatud nõuda kahju hüvitamist.
- 48 Selles suhtes tuleneb nii ELTL artikli 267 sõnastusest kui ka ülesehitusest, et eelotsusemenetlus eeldab muu hulgas liikmesriigi kohtus tegelikult pooleli olevat menetlust, kusjuures esitatud eelotsusetaotlus peab olema „vajalik“ selleks, et eelotsusetaotluse esitanud kohus saaks tema menetluses olevas kohtuasjas „teha otsuse“. Eelotsusetaotluse eesmärk ei ole nimelt mitte nõuandvate arvamuste

andmine üldiste või hüpoteetiliste küsimuste kohta, vaid vaidluse tõhusa lahendamise ja lahutamatu seotud vajadus (vt selle kohta 26. märtsi 2020. aasta kohtuotsus Miasto Łowicz ja Prokurator Generalny, C-558/18 ja C-563/18, EU:C:2020:234, punktid 44–46 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 49 Liikmesriigi kohtu esitatud eelotsusetaotluse saab jätta läbi vaatamata seega vaid siis, kui ilmneb, et ELTL artiklis 267 ette nähtud menetluse eesmärgist on kõrvale kaldunud ning soovitakse tegelikult saada Euroopa Kohtult otsus kunstliku vaidluse alusel või kui on ilmselge, et liidu õigus ei ole ei otseselt ega kaudselt kõnealuse kohtuasja asjaolude suhtes kohaldatav (28. novembri 2018. aasta kohtuotsus Amt Azienda Trasporti e Mobilità jt, C-328/17, EU:C:2018:958, punkt 34).
- 50 Käesolevas asjas märkis eelotsusetaotluse esitanud kohus, et Euroopa Kohtu vastus esitatud eelotsuse küsimustele on endiselt vajalik, et otsustada VLilt vabaduse võtmise õiguspärasuse üle. Kuna ELTL artiklis 267 ette nähtud menetlus on aga Euroopa Kohtu ja liikmesriikide koostöö vahend, mille abil annab Euroopa Kohus liikmesriigi kohtutele juhtnööre liidu õiguse tõlgendamisel, mida liikmesriigi kohtud vajavad nende menetluses olevate vaidluste lahendamiseks, on Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse esitanud kohtu selline teave põhimõtteliselt siduv (vt selle kohta 27. veebruari 2014. aasta kohtuotsus Pohotovost, C-470/12, EU:C:2014:101, punkt 32), seda enam, et eelmises punktis mainitud erandlikke asjaolusid ei esine.
- 51 Sellest tuleneb, et käesolev eelotsusetaotlus on vastuvõetav.

Esimene küsimus

- 52 Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub oma esimese küsimusega sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 teist lõiku tuleb tõlgendada nii, et eeluurimiskohtunik, kellele on esitatud taotlus otsustada riigis ebaseaduslikult viibiva kolmanda riigi kodaniku kinnipidamine väljasaatmise eesmärgil, on üks selles sättes silmas peetud „muudest asutustest“, kes tõenäoliselt võivad rahvusvahelise kaitse taotlusi saada, ent kellel puudub siseriikliku õiguse kohane pädevus neid registreerida.
- 53 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt tuleneb nii liidu õiguse ühetaolise kohaldamise nõudest kui ka võrdsuse põhimõttega seotud nõuetest, et sellise liidu õigusnormi sõnastust, mis ei viita sõnaselgelt liikmesriikide õigusele õigusnormi tähenduse ja ulatuse kindlaksmääramiseks, tuleb tavaliselt kogu liidus tõlgendada autonoomselt ja ühetaoliselt ning sellise tõlgenduse andmisel tuleb lisaks õigusnormi sõnastusele arvesse võtta selle konteksti ja asjaomase õigusakti eesmärgi (18. jaanuari 1984. aasta kohtuotsus Ekro, 327/82, EU:C:1984:11, punkt 11, ja 7. novembri 2019. aasta kohtuotsus K.H.K. (pangakontode arestimine), C-555/18, EU:C:2019:937, punkt 38).
- 54 Selle kohta on direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 esimeses lõigus ette nähtud, et kui isik esitab rahvusvahelise kaitse taotluse asutusele, kellel on riigisisese õiguse kohane pädevus registreerida selliseid taotlusi, registreeritakse taotlus hiljemalt kolme tööpäeva möödumisel taotluse esitamisest. Direktiivi artikli 6 lõike 1 teises lõigus on täpsustatud, et kui rahvusvahelise kaitse taotlus esitatakse muudele asutustele, kes tõenäoliselt võivad selliseid taotlusi saada, ent kellel puudub riigisisese õiguse kohane pädevus selliseid taotlusi registreerida, tagavad liikmesriigid, et registreerimine toimub hiljemalt kuue tööpäeva möödumisel taotluse esitamisest.
- 55 Nagu ilmneb direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 esimeses lõigus kasutatud väljendist „asutus, kellel on siseriikliku õiguse kohane pädevus“, jätab see rahvusvahelise kaitse taotluste registreerimiseks pädeva asutuse liikmesriikide määrata.

- 56 Seevastu, nagu märkis sisuliselt kohtujurist oma ettepaneku punktis 56, viidates mõistele „muud asutused, kes tõenäoliselt võivad selliseid [rahvusvahelise kaitse] taotlusi saada, ent kellel puudub siseriikliku õiguse kohane pädevus selliseid taotlusi registreerida“, ei viita selle direktiivi artikli 6 lõike 1 teine lõik mingil moel riigisisesele õigusele ega näe seega ette, et liikmesriigid peavad nimetama need „muud asutused“.
- 57 Selles suhtes nähtub selle sätte sõnastusest selgelt, et liidu seadusandja tahe oli anda lai tähendus asutustele, kes ei ole küll pädevad rahvusvahelise kaitse taotlusi registreerima, kuid võivad siiski selliseid taotlusi saada. Nimelt annab sõna „muud“ kasutamine tunnistust soovist otsustada rahvusvahelise kaitse taotlusi saada võivate asutuste ringi laia määratluse kasuks.
- 58 Seda laia määratlust kinnitab ka direktiivi artikli 6 lõike 1 kolmas lõik, milles on ette nähtud, et kõik asutused, kes üksnes „tõenäoliselt võivad“ saada rahvusvahelise kaitse taotlusi, on kohustatud need ka tegelikult vastu võtma, kui need esitatakse.
- 59 Seega, kui on mõeldav, et riigis ebaseaduslikult viibiv kolmanda riigi kodanik esitab rahvusvahelise kaitse taotluse kohtuasutusele, kes vaatab läbi riigisiseste asutuste esitatud kinnipidamistaotluse, muu hulgas isiku väljasaatmise eesmärgil, siis tuleb asuda seisukohale, et direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 teise lõigu tähenduses mõiste „muud asutused“ hõlmab sellist kohut.
- 60 Liiati ei saa tugineda sellele, et direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 kolmandas lõigus on asutustena, kes tõenäoliselt võivad saada rahvusvahelise kaitse taotlusi, mainitud üksnes politseid, piirivalvet, sisserändeasutusi ja kinnipidamisasutuste töötajaid. Nimelt ei ole see loetelu ammendav, kuna sellele eelneb sõna „näiteks“.
- 61 Lisaks sellele on asjaolu, et direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 teises lõigus ei ole märgitud, kas need „muud asutused“ peavad olema kohtu- või haldusasutused, just nimelt – nagu märkis sisuliselt kohtujurist oma ettepaneku punktis 58 – märk sellest, et liidu seadusandja soovis selle mõiste valikuga hõlmata paljusid asutusi, mis võivad olla ka kohtuasutused, ja mitte piirduda üksnes haldusasutustega.
- 62 Direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 sellist grammatilist tõlgendust kinnitab viimaks ka kontekstipõhine tõlgendus.
- 63 Nimelt tuleb esiteks märkida, nagu tegi kohtujurist oma ettepaneku punktides 60 ja 61, et üks eesmärke, mida direktiiviga 2013/32 taotletakse, on tagada tegelik, st võimalikult lihtne rahvusvahelise kaitse andmise menetluse kättesaadavus, nagu tuleneb muu hulgas selle direktiivi põhjendustest 8, 20, 25 ja 26. Sellise kättesaadavuse tagamiseks näeb direktiivi artikli 6 lõige 2 liikmesriikidele ette kohustuse tagada, et rahvusvahelise kaitse taotluse esitanud isikul on „tegelik võimalus esitada see võimalikult kiiresti“.
- 64 Teiseks tuleneb see tõlgendus ka direktiivi põhjendusest 25, mille kohaselt peab riigis ebaseaduslikult viibival kolmanda riigi kodanikul olema küllaldased menetlustagatised oma juhtumi menetlemiseks kõikides etappides.
- 65 Nagu väitis Euroopa Komisjon oma kirjalikes seisukohtades ja nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 64, on sellistes väga kiiretes menetlustes, nagu on asjasse puutuv põhikohtuasjas ja milles esiteks tehakse väljasaatmisotsus 24 tunni jooksul pärast riigis ebaseaduslikult viibiva kolmanda riigi kodaniku saabumist, ja teiseks kuulab eeluurimiskohtunik selle kodaniku ära järgmisel päeval, ärakuulamine, mis toimub advokaadi ja sellise tõlgi juuresolekul, kes räägib keelt, mida huvitatud isik mõistab, sobiv aeg esitada rahvusvahelise kaitse taotlus. See ärakuulamine võib olenevalt olukorrast isegi olla esimene võimalus kasutada sellise taotluse esitamise õigust.

- 66 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu esitatud teabest ilmneb, et VLi ei teavitatud käesolevas asjas võimalusest taotleda rahvusvahelist kaitset enne, kui eeluurimiskohtunik ta ära kuulab. Seega ei ole Hispaania valitsuse ja Ministerio Fiscal (prokuratuur, Hispaania) osutatud asjaolu, et asjaomasel isikul oli võimalik esitada oma taotlus hiljem kinnipidamisasutuses, piisav alus, asumaks seisukohale, et tal ei tohtinud lubada seda teha eeluurimiskohtus, kes on pädev tema kinnipidamise otsustamiseks.
- 67 Järelikult takistab see, kui selline kohus nagu Juzgado de Instrucción n° 3 de San Bartolomé de Tirajana (Tirajana San Bartolomé eeluurimiskohus nr 3) ei tohi rahvusvahelise kaitse taotlust vastu võtta, sellises olukorras nagu põhikohtuasjas saavutamast käesoleva kohtuotsuse punktis 63 mainitud eesmärki tagada tegelik rahvusvahelise kaitse andmise menetluse kättesaadavus.
- 68 Seega tuleb esimesele küsimusele vastata, et direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 teist lõiku tuleb tõlgendada nii, et eeluurimiskohtunik, kellele on esitatud taotlus otsustada riigis ebaseaduslikult viibiva kolmanda riigi kodaniku kinnipidamine väljasaatmise eesmärgil, on üks selles sättes silmas peetud „muudest asutustest“, kes tõenäoliselt võivad rahvusvahelise kaitse taotlusi saada, ent kellel puudub riigisisese õiguse kohane pädevus neid registreerida.

Teine küsimus

- 69 Teise küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 teist ja kolmandat lõiku tuleb tõlgendada nii, et eeluurimiskohtunik peab selle sätte tähenduses „muu asutusena“ esiteks riigis ebaseaduslikult viibivat kolmanda riigi kodanikku teavitama, kuhu ja kuidas saab rahvusvahelise kaitse taotluse esitada, ning teiseks juhul, kui see kodanik avaldab soovi taotlus esitada, edastama toimiku asutusele, kes on pädev taotluse registreerima, selleks et kodanikule tagataks direktiivi 2013/33 artiklis 17 nimetatud materiaalsed vastuvõtutingimused ja tervishoid.
- 70 Küsimuse esimesele osale vastamiseks tuleb meelde tuletada, et direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 kolmandas lõigus on ette nähtud, et liikmesriigid tagavad, et selles sättes silmas peetud „muudel asutustel“, kes tõenäoliselt võivad rahvusvahelise kaitse taotlusi saada, on asjakohane teave ning nende töötajad saavad oma tööülesannetele ja kohustustele vastavat vajalikul tasemel koolitust ning juhiseid taotlejate teavitamiseks, kuhu ja kuidas saab rahvusvahelise kaitse taotlusi esitada.
- 71 Kuna esimese küsimuse vastusest ilmneb, et eeluurimiskohtunik, kellele on esitatud taotlus otsustada riigis ebaseaduslikult viibiva kolmanda riigi kodaniku kinnipidamine väljasaatmise eesmärgil, on üks direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 teises lõigus silmas peetud „muudest asutustest“, tuleneb sellest, et eeluurimiskohtunik on selle direktiivi artikli 6 lõike 1 kolmanda lõigu kohaselt kohustatud andma ka rahvusvahelise kaitse taotlejatele teavet rahvusvahelise kaitse taotluse esitamise konkreetse korra kohta.
- 72 Direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 kolmanda lõigu sellist tõlgendust kinnitab direktiivi artikli 6 lõige 2, mille kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et rahvusvahelise kaitse taotluse esitanud isikul on tegelik võimalus esitada see võimalikult kiiresti.
- 73 Kui need sätted annavad tunnistust sellest, et liidu seadusandja soovis kaitsta riigis ebaseaduslikult viibivate kolmanda riigi kodanike õiguse taotleda rahvusvahelist kaitset tõhusust, muutuks selle tõhusus aga olematuks, kui menetluse igas etapis võib direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 teise ja kolmanda lõigu tähenduses „muu asutus“ jätta asjaomasele kodanikule teabe rahvusvahelise kaitse taotlemise võimaluste kohta andmata põhjusel, et ta on tõenäoliselt varem sellist teavet saanud või tõenäoliselt saab seda hiljem.
- 74 Teavitades riigis ebaseaduslikult viibivat kolmanda riigi kodanikku rahvusvahelise kaitse taotluse esitamise konkreetsest korrast, tegutseb eeluurimiskohtunik, kellele on esitatud taotlus otsustada riigis ebaseaduslikult viibiva kolmanda riigi kodaniku kinnipidamine väljasaatmise eesmärgil, nagu nõutud

direktiivi 2013/32 põhjenduses 18, seega nii liikmesriikide kui ka rahvusvahelise kaitse taotlejate huvides, et rahvusvahelise kaitse taotluse kohta tehakse otsus võimalikult kiiresti, ilma et see piiraks taotluse piisavat ja täielikku läbivaatamist.

- 75 Hispaania valitsus on siiski seisukohal, et direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 teise lõigu tähenduses „muu asutus“ ei saa riigis ebaseaduslikult viibivat kolmanda riigi kodanikku rahvusvahelise kaitse taotlemise võimalustest omal algatusel teavitada.
- 76 Sellega seoses tuleb märkida, et direktiivi põhjenduses 28 on kirjas, et selleks et hõlbustada juurdepääsu taotluse läbivaatamise menetlusele piiripunktides ja kinnipidamisasutustes, peaks seal kättesaadavaks tegema teabe rahvusvahelise kaitse taotlemise võimaluse kohta. Direktiivi artikli 8 lõikes 1 omakorda on ette nähtud, et kui on märke sellest, et kinnipidamiskohtades või välispiiril asuvates piiripunktides, sealhulgas transiiditsoonis viibivatel kolmandate riikide kodanikel või kodakondsuseta isikutel võib olla soov esitada rahvusvahelise kaitse taotlust, annavad liikmesriigid neile teavet selle esitamise võimaluste kohta.
- 77 Kuna direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 kolmandas lõigus on ette nähtud, et „muudel asutustel, kes tõenäoliselt võivad rahvusvahelise kaitse taotlusi saada“ ja kes tegelevad juhtumiga nii enne kui ka pärast eeluurimiskohtunikku, peab olema võimalik anda taotlejatele teavet rahvusvahelise kaitse taotluste esitamise korra kohta, siis tuleb asuda seisukohale, et nagu igal muul asutusel, kes tõenäoliselt võib sellised taotlusi saada, lasub ka sellisel eeluurimiskohtunikul nagu põhikohtuasjas kohustus teha riigis ebaseaduslikult viibivatele kolmanda riigi kodanikele kättesaadavaks teave rahvusvahelise kaitse taotlemise kohta.
- 78 Seega täidab eeluurimiskohtunik, kellele on esitatud taotlus otsustada riigis ebaseaduslikult viibiva kolmanda riigi kodaniku kinnipidamine väljasaatmise eesmärgil, direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 teise ja kolmanda lõigu ning artikli 8 lõike 1 nõudeid, kui ta teavitab omal algatusel seda kodanikku tema õigusest taotleda rahvusvahelist kaitset.
- 79 Küsimuse teisele osale vastamiseks on oluline meeles pidada, et direktiivi 2013/32 põhjenduses 27 on muu hulgas märgitud, et kolmanda riigi kodanikud, kes on avaldanud soovi taotleda rahvusvahelist kaitset, peaksid täitma selles direktiivis ja direktiivis 2013/33 sätestatud kohustusi ning neil peaks olema võimalik kasutada nendes sätestatud õigusi. Selleks peaksid liikmesriigid võimalikult kiiresti registreerima kõnealused isikud rahvusvahelise kaitse taotlejatena.
- 80 Ent juhul, kui rahvusvahelise kaitse taotlus on esitatud direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 teise lõigu tähenduses „muule asutusele“, on selles sättes asjaomasele liikmesriigile taotluse registreerimiseks ette nähtud kuus tööpäeva alates taotluse esitamisest.
- 81 Selleks et niisugusest äärmiselt lühikesest tähtajast oleks võimalik kinni pidada, on muu hulgas rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamise menetluste tõhususe ja kiiruse tagamiseks tingimata vajalik, et selline asutus edastaks tema valduses oleva toimiku asutusele, kes on riigisisese õiguse alusel pädev taotlust registreerima.
- 82 Kui toimikut ei edastataks, kahjustataks oluliselt direktiivi 2013/32 ja eriti artikli 6 lõike 1 eesmärki ennast, milleks on tagada rahvusvahelise kaitse menetluse tegelik, lihtne ja kiire kättesaadavus, nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 72.
- 83 Teisele küsimusele tuleb seega vastata, et direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 teist ja kolmandat lõiku tuleb tõlgendada nii, et eeluurimiskohtunik peab selle sätte tähenduses „muu asutusena“ esiteks riigis ebaseaduslikult viibivat kolmanda riigi kodanikku teavitama rahvusvahelise kaitse taotluse esitamise korrast ning teiseks juhul, kui see kodanik avaldab soovi taotlus esitada, edastama toimiku asutusele, kes on pädev taotluse registreerima, selleks et kodanikule tagataks direktiivi 2013/33 artiklis 17 nimetatud materiaalsed vastuvõtutingimused ja tervishoid.

Kolmas küsimus

- 84 Kolmanda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2013/32 artiklit 26 ja direktiivi 2013/33 artiklit 8 tuleb tõlgendada nii, et riigis ebaseaduslikult viibiva kolmanda riigi kodaniku, kes on avaldanud soovi taotleda rahvusvahelist kaitset direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 teise lõigus tähenduses „muule asutusele“, tohib kinni pidada üksnes direktiivi 2013/33 artikli 8 lõikes 3 ette nähtud alustel.
- 85 Sellega seoses tuleb märkida, et nii direktiivi 2013/32 artikli 26 lõikes 1 kui ka direktiivi 2013/33 artikli 8 lõikes 1 on sätestatud, et liikmesriigid ei tohi isikut kinni pidada ainult sel põhjusel, et ta on rahvusvahelise kaitse taotleja.
- 86 Seega tuleb kõigepealt välja selgitada, kas riigis ebaseaduslikult viibiv kolmanda riigi kodanik, kes on avaldanud soovi taotleda rahvusvahelist kaitset, on direktiivi 2013/32 artikli 2 punkti c tähenduses rahvusvahelise kaitse taotleja.
- 87 Kõigepealt olgu märgitud, nagu tegi seda kohtujurist oma ettepaneku punktis 78, et direktiivi 2013/32 artiklis 6 on eristatud esiteks taotluse esitamist ja teiseks selle ametlikult esitamist.
- 88 Selles küsimuses nähtub direktiivi 2013/32 sõnastusest selgelt, et direktiivis on rahvusvahelise kaitse taotleja staatus korduvalt seotud taotluse „esitamisega“. Nimelt on selle direktiivi artikli 2 punktis c „taotleja“ määratletud kui kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik, kes on „esitanud“ rahvusvahelise kaitse taotluse, mille kohta ei ole lõplikku otsust veel tehtud. Direktiivi artikli 2 punktis b on „taotlus“ määratletud kui kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku poolt liikmesriigile „[esitatud]“ taotlus. Nii on ka direktiivi 2013/33 artikli 2 punkti b puhul, milles on „taotleja“ määratletud kui kolmanda riigi kodanik või kodakondsuseta isik, kes on esitanud rahvusvahelise kaitse taotluse, mille suhtes ei ole lõplikku otsust veel tehtud, ning direktiivi artikli 2 punkti a puhul, mille kohaselt on „rahvusvahelise kaitse taotlus“ kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku poolt liikmesriigile esitatud taotlus, mida võib käsitada pagulasseisundi või täiendava kaitse seisundi taotlemisena.
- 89 Mõiste „rahvusvahelise kaitse taotleja“ selline lai käsitus tuleneb ka direktiivi 2013/32 artikli 3 lõikest 1, millest nähtub, et direktiivi kohaldatakse kõikide rahvusvahelise kaitse taotluste suhtes, mis on esitatud liikmesriigi territooriumil, ning direktiivi 2013/33 artikli 3 lõikest 1, millest tuleneb, et seda direktiivi kohaldatakse kõikide kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute suhtes, kes esitavad rahvusvahelise kaitse taotluse.
- 90 Lisaks on direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 esimeses ja teises lõigus kehtestatud liikmesriikide kohustus registreerida rahvusvahelise kaitse taotlus hiljemalt kolme või kuue tööpäeva möödumisel taotluse esitamisest, sõltuvalt sellest, kas taotlus on esitatud asutusele, kellel on riigisisese õiguse kohane pädevus registreerida see taotlus, või muule asutusele, kes tõenäoliselt võib sellise taotluse saada, ent kellel puudub riigisisese õiguse kohane pädevus see registreerida. Direktiivi artikli 6 lõikes 2 on veel ette nähtud liikmesriikide kohustus tagada, et rahvusvahelise kaitse taotluse „esitanud“ isikul on tegelik võimalus see „[ametlikult] esitada“ võimalikult kiiresti.
- 91 Lõpuks on oluline veel märkida, et direktiivi põhjenduses 27 on kirjas, et kolmanda riigi kodanikud ja kodakondsuseta isikud, kes on avaldanud soovi taotleda rahvusvahelist kaitset, on rahvusvahelise kaitse taotlejad, ja nad peaksid sellest tulenevalt täitma direktiivides 2013/32 ja 2013/33 sätestatud kohustusi ning neil peaks olema võimalik kasutada nendes sätestatud õigusi. Põhjenduse teises lauses on seejuures täpsustatud, et selleks peaksid liikmesriigid võimalikult kiiresti registreerima kõnealused isikud rahvusvahelise kaitse taotlejatena.
- 92 Kõigest sellest tuleneb, et kolmanda riigi kodanik saab direktiivi 2013/32 artikli 2 punkti c tähenduses rahvusvahelise kaitse taotleja staatuse taotluse „esitamise“ hetkest.

- 93 Kui direktiivi artikli 6 lõike 1 esimese ja teise lõigu kohaselt peab rahvusvahelise kaitse taotluse registreerima asjaomane liikmesriik ja taotluse ametlikult esitamiseks on põhimõtteliselt nõutav, et rahvusvahelise kaitse taotleja täidab vastavalt direktiivi artikli 6 lõigetele 3 ja 4 selleks ette nähtud vormi, ei nõua rahvusvahelise taotluse „esitamise“ toiming aga mingeid haldusformaalsusi, nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 82, kuna neid asjaomaseid haldusformaalsusi tuleb täita taotluse „[ametlikult] esitamisel“.
- 94 Sellest järeldub esiteks, et rahvusvahelise kaitse taotleja staatuse andmine ei tohi sõltuda taotluse registreerimisest ega selle ametlikult esitamisest ning teiselt, et asjaolust, et kolmanda riigi kodanik avaldab rahvusvahelise kaitse taotlemise soovi direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 teise lõigu tähenduses „muule asutusele“ nagu eeluurimiskohtunik, piisab, et anda talle rahvusvahelise kaitse taotleja staatus ja seega et hakkaks kulgema kuue tööpäeva pikkune tähtaeg, mille jooksul liikmesriik peab taotluse registreerima.
- 95 Seetõttu tuleb seejärel hinnata, kas rahvusvahelise kaitse taotleja tohib kinni pidada muul alusel, kui direktiivi 2013/33 artikli 8 lõikes 3 ette nähtud alused.
- 96 Olgu kohe märgitud, et direktiivi 2008/115 artikli 2 lõiget 1 koostoimes selle direktiivi põhjendusega 9 tuleb tõlgendada nii, et direktiivi ei kohaldata kolmanda riigi kodanikule, kes on taotlenud rahvusvahelist kaitset direktiivi 2013/32 tähenduses, niikaua kuni kulgeb ajavahemik nimetatud taotluse esitamisest kuni selle taotluse osas esimese astme otsuse langetamiseni või vajaduse korral kuni nimetatud otsuse peale esitatud kaebuse tulemuse selgumiseni (vt analoogia alusel 30. mai 2013. aasta kohtuotsus Arslan, C-534/11, EU:C:2013:343, punkt 49).
- 97 Pealegi peab direktiivi 2008/115 tähenduses tagasisaatmisotsuse ja võimaliku väljasaatmisotsuse puhul olema tagatud õiguse tõhusale õiguskaitsevahendile ning tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtte juurde kuuluv kaitse, tunnustades rahvusvahelise kaitse taotleja õigust tõhusale õiguskaitsevahendile, millel on automaatne täitmist peatav toime vähemalt ühes kohtuastmes. Liikmesriikide ülesanne tagada rahvusvahelise kaitse taotluse rahuldumata jätmise suhtes kasutatava õiguskaitsevahendi täielik tõhusus, peatades tagasisaatmise otsuse kogu toime selle õiguskaitsevahendi kasutamise tähtjaks, ja kui niisugust õiguskaitsevahendit kasutatakse, siis kuni selle kohta otsuse tegemiseni (vt selle kohta 26. septembri 2018. aasta kohtuotsus Belastingdienst vs. Toeslagen (apellatsioonkaebuse peatav toime), C-175/17, EU:C:2018:776, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 98 Kuna nagu tõdetud käesoleva kohtuotsuse punktis 94, kolmanda riigi kodanikul, kes on rahvusvahelise kaitse taotlemise soovi avaldanud direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 teise lõigu tähenduses „muule asutusele“, on rahvusvahelise kaitse taotleja staatus, ei kuulu tema olukord selles staadiumis direktiivi 2008/115 reguleerimisalasse.
- 99 Käesolevas asjas järeldub sellest, nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 106, et kui VLi kinnipidamistingimusi kuni rahvusvahelise kaitse taotluse esitamise kuupäevani reguleeris direktiiv 2008/115, on alates sellest kuupäevast tema suhtes kohaldatavad direktiivi 2013/32 artikli 26 lõige 1 ja direktiivi 2013/33 artikli 8 lõige 1 (vt analoogia alusel 14. mai 2020. aasta kohtuotsus Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU ja C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, punktid 210 ja 213).
- 100 Nende kahe viimase sätte koos tõlgendamisel aga ilmneb, et liikmesriigid ei tohi isikut kinni pidada ainult põhjusel, et ta on rahvusvahelise kaitse taotleja, ja et kinnipidamise alused ja tingimused ning kinnipeetud taotlejatele antud tagatised peavad olema direktiiviga 2013/33 kooskõlas.
- 101 Sealjuures seavad direktiivi artiklid 8 ja 9 koostoimes põhjendustega 15 ja 20 liikmesriikidele antud kinnipidamisõigusele olulisi piire (vt selle kohta 15. veebruari 2016. aasta kohtuotsus N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, punktid 61 ja 62, ning 14. septembri 2017. aasta kohtuotsus K., C-18/16, EU:C:2017:680, punktid 44 ja 45).

- 102 Näiteks on direktiivi artikli 8 lõikes 2 sätestatud, et rahvusvahelise kaitse taotleja võib kinni pidada üksnes juhul, kui see osutub vajalikuks igat juhtumit eraldi hinnates ning kui muid leebemaid sunnimeetmeid ei ole võimalik tõhusalt kohaldada. Järelikult tohivad liikmesriigi asutused rahvusvahelise kaitse taotleja kinni pidada üksnes pärast seda, kui nad on juhtumipõhiselt kontrollinud, kas kinnipidamine on sellega taotletavate eesmärkidega proportsionaalne (14. septembri 2017. aasta kohtuotsus K., C-18/16, EU:C:2017:680, punkt 48, ning 14. mai 2020. aasta kohtuotsus Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU ja C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, punkt 258).
- 103 On tõsi, et direktiivi 2013/33 artikli 8 lõike 3 teise lõigu kohaselt sätestatakse kinnipidamise alused riigisiseses õiguses.
- 104 Samas tuleneb Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikast, et direktiivi artikli 8 lõike 3 esimeses lõigus on ammendavalt loetletud erinevad alused, mis õigustavad kinnipidamist, ja igaüks neist alustest vastab konkreetsele vajadusele ning on teistest sõltumatu (15. veebruari 2016. aasta kohtuotsus N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, punkt 59; 14. septembri 2017. aasta kohtuotsus K., C-18/16, EU:C:2017:680, punkt 42, ning 14. mai 2020. aasta kohtuotsus Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU ja C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, punkt 250).
- 105 Võttes arvesse ka harta artiklis 6 sätestatud õiguse vabadusele tähtsust ja seda, kui rasket selle õiguse riivet kujutab endast kinnipidamine, tuleb selle õiguse teostamise piirangute puhul piirduda rangelt vajalikuga (15. veebruari 2016. aasta kohtuotsus N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, punkt 56, ja 14. septembri 2017. aasta kohtuotsus K., C-18/16, EU:C:2017:680, punkt 40).
- 106 Ent alus, millele põhikohtuasjas viidati VLi kinnipidamise põhjendamiseks, st asjaolu, et humanitaarvastuvõtu keskuses oli võimatu leida talle majutust, ei vasta ühelegi kuuest kinnipidamise alusest, mida on mainitud direktiivi 2013/33 artikli 8 lõike 3 esimeses lõigus.
- 107 Selline kinnipidamise alus on järelikult vastuolus direktiivi artikli 8 lõigetes 1–3 sätestatuga, kuna see kahjustab nende materiaalsete vastuvõtutingimuste olemust, mis tuleb rahvusvahelise kaitse taotlejale tagada tema rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise ajal, ega järgi selle direktiivi põhimõtteid ega eesmärki (vt analoogia alusel 14. mai 2020. aasta kohtuotsus Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU ja C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, punkt 252).
- 108 Direktiivi 2013/33 artikli 18 lõike 9 punktis b on küll ette nähtud, et liikmesriigid võivad nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel mõistlikuks ja võimalikult lühikeseks ajaks määrata kindlaks materiaalsete vastuvõtutingimuste üksikasjalikud eeskirjad, mis erinevad selles artiklis ettenähtutest, muu hulgas kui tavaolukorras olemasolevad majutusvõimalused on ajutiselt ammendunud. Kinnipidamist, mis on vabadust piirav meede, ei saa siiski pidada selle sätte tähenduses erinevaks materiaalseks vastuvõtutingimuseks.
- 109 Liiati lubab direktiivi artikli 8 lõike 3 punkt d liikmesriikidel rahvusvahelise kaitse taotleja kinni pidada direktiivis 2008/115 sätestatud tagasisaatmiskorra kohaselt „tagasisaatmise ettevalmistamiseks ja/või väljasaatmise läbiviimiseks“ üksnes siis, kui asjaomane liikmesriik saab objektiivsete kriteeriumide alusel, sealhulgas selle alusel, et taotlejal on juba olnud võimalus saada juurdepääs varjupaigamenetlusele, põhjendada, et on olemas piisavalt alust arvata, et ta esitas rahvusvahelise kaitse taotluse üksnes eesmärgiga lükata edasi või nurjata tema tagasisaatmist käsitleva otsuse täideviimist.
- 110 Mis puudutab aga esiteks võimalust saada juurdepääs varjupaigamenetlusele, siis käesolevas asjas, ja nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 109, nähtub eelotsusetaotluse esitanud kohtu teabest, kes seejuures tugineb kinnipidamise ja õigustest teavitamise protokollile ning peamisele teabele kinnipidamisotsuse suhtes kasutatavate õiguskaitsevahendite kohta, et kuni VLi ärakuulamiseni

eeluurimiskohtuniku poolt ei teavitatud VLi võimalusest esitada rahvusvahelise kaitse taotlus. Seega näib see ärakuulamine olevat VLi jaoks enne välismaalaste kinnipidamisasutusse toimetamist ainus juhused taotleda rahvusvahelist kaitset. Nagu märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 66, ei oma seega tähtsust, et isikul oli võimalus esitada see taotlus hiljem kinnipidamisasutuses, nagu väidab Hispaania valitsus.

- 111 Teiseks, eelotsusetaotlusest ega Euroopa Kohtu valduses olevast toimikust ei nähtu, et käesolevas asjas oli piisavalt alust arvata, et taotleja esitas rahvusvahelise kaitse taotluse üksnes eesmärgiga lükata edasi tema tagasisaatmist käsitleva otsuse täideviimist või nurjata tema väljasaatmine.
- 112 Lõpuks tuleb meelde tuletada, et direktiivi 2013/33 artikli 9 lõikes 1 on sätestatud, et rahvusvahelise kaitse taotleja peetakse kinni võimalikult lühikeseks ajaks ja teda hoitakse kinni ainult seni kuni direktiivi artikli 8 lõikes 3 sätestatud alused on kohaldatavad (15. veebruari 2016. aasta kohtuotsus N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, punkt 62).
- 113 Neil asjaoludel tuleb kolmandale küsimusele vastata, et direktiivi 2013/32 artiklit 26 ja direktiivi 2013/33 artiklit 8 tuleb tõlgendada nii, et ebaseaduslikult riigis viibivat kolmanda riigi kodanikku, kes on rahvusvahelise kaitse taotlemise soovi avaldanud direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 teise lõigu tähenduses „muule asutusele“, ei tohi kinni pidada muul alusel, kui direktiivi 2013/33 artikli 8 lõikes 3 ette nähtud alused.

Kohtukulud

- 114 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulud, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

- 1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/32/EL rahvusvahelise kaitse seisundi andmise ja äravõtmise menetluse ühiste nõuete kohta artikli 6 lõike 1 teist lõiku tuleb tõlgendada nii, et eeluurimiskohtunik, kellele on esitatud taotlus otsustada riigis ebaseaduslikult viibiva kolmanda riigi kodaniku kinnipidamine väljasaatmise eesmärgil, on üks selles sättes silmas peetud „muudest asutustest“, kes tõenäoliselt võivad rahvusvahelise kaitse taotlusi saada, ent kellel puudub riigisisese õiguse kohane pädevus neid registreerida.**
- 2. Direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 teist ja kolmandat lõiku tuleb tõlgendada nii, et eeluurimiskohtunik peab selle sätte tähenduses „muu asutusena“ esiteks riigis ebaseaduslikult viibivat kolmanda riigi kodanikku teavitama rahvusvahelise kaitse taotluse esitamise korrast ning teiseks juhul, kui see kodanik avaldab soovi taotlus esitada, edastama toimiku asutusele, kes on pädev taotluse registreerima, selleks et kodanikule tagataks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/33/EL, millega sätestatakse rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtu nõuded, artiklis 17 nimetatud materiaalsed vastuvõtutingimused ja tervishoid.**
- 3. Direktiivi 2013/32 artiklit 26 ja direktiivi 2013/33 artiklit 8 tuleb tõlgendada nii, et ebaseaduslikult riigis viibivat kolmanda riigi kodanikku, kes on rahvusvahelise kaitse taotlemise soovi avaldanud direktiivi 2013/32 artikli 6 lõike 1 teise lõigu tähenduses „muule asutusele“, ei tohi kinni pidada muul alusel, kui direktiivi 2013/33 artikli 8 lõikes 3 ette nähtud alused.**

Allkirjad